

УДК 338.48:338.5

Лазнева І.О.¹, Боренко О.О.²

¹ канд. іст. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БТЕ-1912 НУ «Запорізька політехніка»

ДЕТЕРМІНАНТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується інтенсивною глобалізацією, цифровізацією економічних процесів та зростанням мобільності населення, що суттєво впливає на трансформацію сфери послуг. У цих умовах світовий ринок туристичних послуг зазнає глибоких структурних змін, пов'язаних із переорієнтацією попиту, впровадженням інноваційних технологій та посиленням ролі безпекових, екологічних і соціальних чинників. Особливого значення набуває дослідження детермінант розвитку туристичного ринку, які формують нові умови його функціонування та визначають перспективи зростання в контексті глобальних змін.

Світовий ринок туристичних послуг розглядається як складна багаторівнева система, що поєднує діяльність суб'єктів господарювання, інфраструктурні елементи та інституційні механізми регулювання. Його розвиток значною мірою залежить від економічних, політичних, соціокультурних та технологічних детермінант, які визначають динаміку туристичних потоків, структуру попиту та рівень конкурентоспроможності окремих країн і регіонів. У цьому контексті туризм виступає не лише як сектор економіки, а як важливий інструмент соціально-економічного розвитку, що сприяє створенню робочих місць, розвитку інфраструктури та інтеграції у світове господарство [1].

Інноваційні процеси є ключовим фактором трансформації туристичного ринку в умовах глобальних змін. Впровадження цифрових технологій, зокрема онлайн-платформ бронювання, мобільних додатків, штучного інтелекту та великих даних, забезпечує підвищення ефективності управління туристичними потоками, персоналізацію послуг та покращення якості обслуговування. Крім того, розвиток smart-туризму, віртуальної та доповненої реальності відкриває нові можливості для формування

унікального туристичного досвіду та розширення доступу до туристичних ресурсів.

Разом із тим, перспективи розвитку туристичного ринку пов'язані з впровадженням інноваційних сервісів та розвитком сталих форм туризму. Використання аналітичних систем, технологій Інтернету речей та автоматизації процесів дозволяє підвищити ефективність управління туристичною діяльністю та адаптуватися до швидкозмінних умов ринку. Особливого значення набуває формування екологічно орієнтованих туристичних продуктів та розвиток циркулярних підходів у сфері туризму.

Крім того, важливим чинником забезпечення конкурентоспроможності туристичних послуг є формування довіри споживачів, підвищення якості сервісу та забезпечення безпеки туристів. Розвиток цифрових комунікацій, платформ відгуків та систем оцінювання якості послуг сприяє підвищенню прозорості ринку та формуванню лояльності клієнтів. Ефективна взаємодія між державою, бізнесом і споживачами створює передумови для сталого розвитку туристичної галузі. Разом із тим, суттєвим чинником трансформації світового ринку туристичних послуг є зміна поведінкових моделей споживачів, зумовлена підвищенням рівня інформованості та зростанням вимог до якості й безпеки туристичного продукту. Сучасні туристи орієнтуються на індивідуалізований досвід, автентичність, екологічність та гнучкість подорожей, що стимулює розвиток нових сегментів ринку, зокрема нішевого, подієвого, гастрономічного та креативного туризму. Водночас зростає роль платформ спільного споживання та цифрових екосистем, які трансформують традиційні бізнес-моделі, посилюють конкуренцію та сприяють підвищенню доступності туристичних послуг [2].

Детермінанти розвитку світового ринку туристичних послуг формуються під впливом глобальних економічних, технологічних та соціальних змін, що визначають нові тенденції його функціонування. Перспективи розвитку туристичної галузі пов'язані з впровадженням інновацій, розвитком сталих форм туризму та посиленням міжнародної співпраці. Подальше зростання ринку потребує удосконалення державної політики, розвитку інфраструктури, підвищення якості послуг та забезпечення безпеки туристичної діяльності. Водночас важливим є розвиток адаптивних стратегій управління, спрямованих на мінімізацію ризиків та підвищення стійкості туристичного сектору до зовнішніх шоків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1.Плецан Х. Стратегічні перспективи розвитку ринку туристичних послуг в Україні. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Туризм.* 2021. № 4(1). URL: <https://tourism.knukim.edu.ua/article/view/235142> (дата звернення: 31.03.2026).

2.Рига І. І., Рошко С. М. Тенденції розвитку світового ринку туристичних послуг. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2023. №4 (87.) URL: https://journals.kntu.kherson.ua/index.php/visnyk_kntu/article/view/537 (дата звернення: 31.03.2026).